

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΓΝΩΜΗ

Δ 53 ΕΑΔΗΣΥ/2025

(του άρθρου 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 του ν. 4912/2022)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Της παρ. 5 του άρθρου 353 του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 10 του ν. 4912/2022

Στην Αθήνα σήμερα, 29 Μαΐου 2025, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10:30 π.μ., στα επί της οδού Δώρου 7-9 γραφεία της, συνήλθε σε συνεδρίαση η ως άνω Επιτροπή της Ενιαίας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (εφεξής Αρχή ή ΕΑΔΗΣΥ), μετά από σχετική πρόσκληση της Προέδρου, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως και εμπροθέσμως σε όλα τα Μέλη.

Τα προσκληθέντα Μέλη της Επιτροπής παρέστησαν κατά τη συνεδρίαση ως εξής:

Πρόεδρος: Ανδρονίκη Θεοτοκάτου

Σύμβουλοι: Ευαγγελία Κουτούπα (μέσω τηλεδιάσκεψης)
Δημήτριος Χανής

Μέλη: Χρυσάνθη Ζαράρη (μέσω τηλεδιάσκεψης)
Βασιλική Σκαρτσούνη (μέσω τηλεδιάσκεψης)
Δημήτριος Σταθακόπουλος (μέσω τηλεδιάσκεψης)
Νικολέτα Κοττά (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Γραμματέας: Αθηνά Σοφιανίδου, Αν. Προϊσταμένη Γρ. Προέδρου.

Εισηγήτρια: Δήμητρα Παπασταματίου, Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό ΕΑΔΗΣΥ.

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης παρέστησαν, η Εισηγήτρια, η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Ελέγχου, Μ. Σιδέρη, καθώς και η Προϊσταμένη του Τμήματος Ελέγχου Αιτημάτων Διαπραγμάτευσης, Μ. Παναγοηλιοπούλου, οι οποίες αποχώρησαν πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας και λήψης της απόφασης.

Θέμα: Παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής, περί προσφυγής της ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 (κατεπείγουσα ανάγκη, οφειλόμενη σε απρόβλεπτη περίσταση), για τη σύναψη σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας σε κτήρια που

στεγάζονται οι υπηρεσίες της, για χρονικό διάστημα πέντε (5) μηνών, συνολικής εκτιμώμενης αξίας 168.261,00€ χωρίς ΦΠΑ.

Με το αριθ. πρωτ. εισερχ. ΕΑΔΗΣΥ 3573/14.4.2025 έγγραφο, όπως συμπληρώθηκε με τα αριθ. πρωτ. εισερχ. ΕΑΔΗΣΥ 4014/2.5.2025, 4037/2.5.2025 και 4662/21.5.2025 όμοια, η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (εφεξής ΑΑΔΕ) αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016 όπως ισχύει, προκειμένου να προσφύγει σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης, για την ανάθεση της εν θέματι σύμβασης.

I. Ιστορικό- πραγματικά περιστατικά:

1.1. Με την από 09.01.2024 (ΑΔΑΜ: 24PROC014124585, α/α ΕΣΗΔΗΣ: 299297) διακήρυξη, η ΑΑΔΕ προκήρυξε ανοικτό ηλεκτρονικό διαγωνισμό άνω των ορίων για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας σε κτήρια που στεγάζονται Υπηρεσίες της, συνολικής εκτιμώμενης αξίας 741.951,55 €, συμπεριλαμβανομένου δικαιώματος προαίρεσης για 12 μήνες, πλέον Φ.Π.Α.(εκτιμώμενη αξία αρχικής σύμβασης 502.658,99 € χωρίς ΦΠΑ και εκτιμώμενη αξία δικαιώματος προαίρεσης 239.292,56 € χωρίς ΦΠΑ). Ως προς το Τμήμα Α', που αφορούσε τα κτήρια επί της οδού Καραγεώργη Σερβίας 8 & 10 στην Αθήνα, δεν προβλέφθηκε δικαίωμα προαίρεσης, λόγω επικείμενης μετεγκατάστασης των εκεί στεγαζόμενων υπηρεσιών της ΑΑΔΕ. Για την ανάθεση μέρους του συμβατικού αντικείμενου εφαρμόστηκε η παρέκκλιση του άρθ. 6 παρ. 10 του ν. 4412/2016.

Κριτήριο ανάθεσης ορίστηκε η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, βάσει χαμηλότερης τιμής, το δε αντικείμενο του διαγωνισμού υποδιαιρέθηκε σε έξι (6) τμήματα, ως εξής:

Α/Α	ΤΜΗ- ΜΑ	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΑΙ ΕΔΡΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ	ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΑΞΙΑ		
				ΚΑΘΑΡΗ ΑΞΙΑ	Φ.Π.Α. 24%	ΑΞΙΑ ΜΕ Φ.Π.Α
1	Α'	ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ Καραγεώργη Σερβίας 8 & 10, Δήμος Αθηναίων, Περιφέρεια Αττικής	Παροχή υπηρεσιών καθαριότητας των δύο (2) κτηρίων επί της οδού Καραγεώργη Σερβίας 8 & 10 στην Αθήνα, όπου στεγάζονται	114.322,86 €	27.437,49 €	141.760,35 €

			κεντρικές Υπηρεσίες της ΑΑΔΕ			
2	Β'	ΦΟ.Τ.Α. Μ. Αντύπα 86-88, Δήμος Ηλιούπολης, Περιφέρεια Αττικής	Παροχή υπηρεσιών καθαριότητας του κτηρίου επί της οδού Μ. Αντύπα 86-88 στην Ηλιούπολη, όπου στεγάζεται η Φορολογική και Τελωνειακή Ακαδημία της ΑΑΔΕ	146.986,53 €	35.276,77€	182.263,30€
3	Γ'	Γ.Δ.Ο.Υ. Λιοσίων 153-157, Δήμος Αθηναίων, Περιφέρεια Αττικής	Παροχή υπηρεσιών καθαριότητας του κτηρίου επί της οδού Λιοσίων 153- 157 στην Αθήνα, όπου στεγάζεται η Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών της ΑΑΔΕ	146.986,53 €	35.276,77€	182.263,30€
4	Δ'	ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΚΡΗΤΗΣ Ιδομενέως 28, Δήμος Ηρακλείου, Περιφέρεια Κρήτης	Παροχή υπηρεσιών καθαριότητας χώρων του κτηρίου επί της οδού Ιδομενέως 28 στο Ηράκλειο Κρήτης, όπου στεγάζεται το Γραφείο Εσωτερικών Υποθέσεων Κρήτης του	5.142,64 €	1.234,23 €	6.376,87 €

			Αυτοτελούς Τμήματος Α' της Διεύθυνσης Εσωτερικών Υποθέσεων της ΑΑΔΕ			
5	Ε'	Γ.Δ.ΗΛΕ.Δ. Πειραιώς 72 & Πύργου, Δήμος Μοσχάτου – Ταύρου, Περιφέρεια Αττικής	Παροχή υπηρεσιών καθαριότητας του κτηρίου επί της οδού Πειραιώς 72 & Πύργου στο Μοσχάτο, όπου στεγάζεται η Γενική Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης της ΑΑΔΕ	323.370,35 €	77.608,88€	400.979,23€
6	ΣΤ'	ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ Βουρνάζων 2, Δήμος Μυτιλήνης, Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	Παροχή υπηρεσιών καθαριότητας χώρων του κτηρίου επί της οδού Βουρνάζων 2 στη Μυτιλήνη, όπου στεγάζεται το Γραφείο Εσωτερικών Υποθέσεων Βορείου Αιγαίου του Αυτοτελούς Τμήματος Α' της Διεύθυνσης Εσωτερικών Υποθέσεων της ΑΑΔΕ	5.142,64 €	1.234,23 €	6.376,87 €
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΔΑΠΑΝΗ				741.951,55 €	178.068,37 €	920.019,92 €

1.2. Για καθένα από τα τμήματα Α,Β,Γ,Ε κατατέθηκαν 8 προσφορές, για το τμήμα Δ 4 προσφορές και για το τμήμα ΣΤ 3 προσφορές.

Κατόπιν αξιολόγησης των υποβληθεισών προσφορών, στις 06.12.2024 εκδόθηκαν:

- η Απόφαση έγκρισης πρακτικών αξιολόγησης τεχνικών και οικονομικών προσφορών για τα τμήματα Β' και Γ' της σύμβασης, για τα οποία αναδείχθηκε προσωρινός ανάδοχος ο οικονομικός φορέας "SARP FACILITY MANACEMENT ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ",

- η Απόφαση έγκρισης πρακτικών αξιολόγησης τεχνικών και οικονομικών προσφορών για το τμήμα Δ' της σύμβασης, για το οποίο αναδείχθηκε προσωρινός ανάδοχος η ατομική επιχείρηση "[.....],

- η Απόφαση έγκρισης πρακτικών αξιολόγησης τεχνικών και οικονομικών προσφορών για το τμήμα Ε' της σύμβασης, για το οποίο αναδείχθηκε προσωρινός ανάδοχος ο οικονομικός φορέας "SARP FACILITY MANACEMENT ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ",

- η Απόφαση έγκρισης πρακτικών αξιολόγησης τεχνικών και οικονομικών προσφορών για το τμήμα ΣΤ' της σύμβασης, για το οποίο αναδείχθηκε προσωρινός ανάδοχος ο οικονομικός φορέας "IMAGIN FACILITY MANAGEMENT ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ",

- η Απόφαση ματαίωσης της διαδικασίας ως προς το τμήμα Α', λόγω μετεγκατάστασης των Υπηρεσιών της ΑΑΔΕ στις οποίες αφορούσε το εν λόγω τμήμα.

Ακολούθως, στις 11.12.2024, η Αναθέτουσα Αρχή απέστειλε στους προσωρινούς αναδόχους προσκλήσεις για την υποβολή των δικαιολογητικών κατακύρωσης. Κατά τον έλεγχο των προσκομισθέντων στοιχείων από την Επιτροπή του Διαγωνισμού διαπιστώθηκαν αρκετές ελλείψεις και ασάφειες. Για τον λόγο αυτό κλήθηκαν οι ανάδοχοι να συμπληρώσουν και να διευκρινίσουν τα υποβληθέντα δικαιολογητικά. Τα σχετικά συμπληρωματικά στοιχεία κατατέθηκαν στις αρχές Μαρτίου.

Συνεχίζοντας τον έλεγχο η Επιτροπή του Διαγωνισμού ήδη εξετάζει τη συνδρομή ή μη λόγων αποκλεισμού στο πρόσωπο συμμετέχοντος οικονομικού φορέα, βάσει των δηλωθέντων πραγματικών περιστατικών και των προσθέτως προσκομισθέντων εκ μέρους του αποδεικτικών στοιχείων. Επιπλέον, μετά την έκδοση της ΚΥΑ περί "Καθορισμού νομοθετημένου κατώτατου μισθού και κατώτατου ημερομισθίου για τους υπαλλήλους και τους εργατοτεχνίτες όλης της χώρας" (ΦΕΚ Β' 1476/27-03-2025), ακολούθησε αίτημα προς τους οικονομικούς φορείς για την επικαιροποίηση των προσφορών τους.

1.3. Ενόψει του σταδίου στο οποίο ευρίσκεται η διαγωνιστική διαδικασία και του χρόνου που, κατά την κοινή πείρα, θα απαιτηθεί για την ολοκλήρωσή της, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι πλέον οι ανάγκες παροχής υπηρεσιών καθαριότητας δεν καλύπτονται, αφού η διάρκεια των τελευταίων συμβάσεων έληξε στις 05.05.2025, η ΑΑΔΕ αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής, προκειμένου να προσφύγει στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, κατ' εφαρμογή του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, για τη σύναψη συμβάσεων παροχής υπηρεσιών καθαριότητας για χρονικό διάστημα 5 μηνών, για όλα τα τμήματα, πλην του Α που ματαιώθηκε, συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης 168.261,00€ πλέον ΦΠΑ.

II. Νομικό πλαίσιο

2. Στη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, η οποία ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προβλέπεται ότι: «2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: [...] γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη».

III. Νομική Εκτίμηση

3. Το υπό εξέταση αίτημα της ΑΑΔΕ, η οποία αποτελεί Κεντρική Αναθέτουσα Αρχή, αφορά σε προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για την ανάθεση δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας προϋπολογισθείσας δαπάνης 168.261,00 € χωρίς ΦΠΑ και συνεπώς συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής κατά το άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016, όπως ισχύει, για την παροχή σύμφωνης γνώμης.

4. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες, στα άρθρα 26 και 32 του ν. 4412/2016, περιπτώσεις, με τα οποία μεταφέρθηκαν στο εσωτερικό δίκαιο τα άρθρα 26 και 32 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, αντίστοιχα (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 11ης Σεπτεμβρίου 2014, C-19/13, Ministero dell' Interno κατά Fastweb SpA και Telecom Italia SpA, EU:C:2014:2194, σκέψη 49, της 7^{ης}, EU:C:2016:634, σκέψη 35). Οι ανωτέρω διατάξεις, στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις οι οποίες συνιστούν παρέκκλιση από τη βασική ρύθμιση, δηλαδή από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωριζόμενων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συστατικής ερμηνείας (βλ. ΔΕΕ, απόφαση της 27ης Οκτωβρίου 2011, C - 601/10, Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας, Συλλ. 2011, I-00163, σκέψη 32).

5. Η εφαρμογή της επικαλούμενης διάταξης του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 (κατεπείγουσα ανάγκη, οφειλόμενη σε απρόβλεπτη κατάσταση), εξαρτάται από τη σωρευτική συνδρομή των ακόλουθων προϋποθέσεων: α) την ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης μη απορρέουσας από ευθύνη της αναθέτουσας αρχής, β) την ύπαρξη κατεπείγοντος, μη συμβιβαζόμενου με την τήρηση των προθεσμιών διενέργειας διαγωνισμού και γ) την αιτιώδη συνάφεια μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και του εξ αυτής απορρέοντος κατεπείγοντος.

Ως απρόβλεπτες περιστάσεις νοούνται αιφνίδια πραγματικά γεγονότα, τα οποία δεν ήταν γνωστά στην αναθέτουσα αρχή, ούτε ανάγονται στη σφαίρα ευθύνης της, και τα οποία κατέστησαν ανέφικτο τον έγκαιρο προγραμματισμό εκ μέρους της των ενεργειών που ήταν αναγκαίες για την αντιμετώπισή τους (Ελ. Συν. απ. 1080/2022 σκ. 6).

Υπό την επίκληση δε της κατεπείγουσας ανάγκης δικαιολογείται η ανάθεση εκείνων μόνο των εργασιών-υπηρεσιών που είναι απολύτως αναγκαίες και συνδέονται αιτιωδώς με τα απρόβλεπτα γεγονότα και όχι η κάλυψη των τακτικών (πάγιων) αναγκών της αναθέτουσας αρχής, το δε βάρος απόδειξης της σωρευτικής συνδρομής των προϋποθέσεων προσφυγής στην ως άνω εξαιρετική διαδικασία το φέρει η αρχή που τις επικαλείται (βλ. ΔΕΚ της 2.10.2008, Επιτροπή κατά Ιταλικής Δημοκρατίας C-157/2006, σκ. 23 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, ΣτΕ 1987/2021, Ελ. Συν. VII Τμ. 733/2022, 1494/2022, Γνώμες της Αρχής Δ127/2018, Δ75, Δ84/2019 κ.α).

6. Στην υπό κρίση περίπτωση, ως προς τη συνδρομή των προϋποθέσεων εφαρμογής της ως άνω διάταξης, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα ακόλουθα:

6.1. Η αναθέτουσα αρχή εκκίνησε εγκαίρως το σύνολο των απαιτούμενων προπαρασκευαστικών ενεργειών για την προκήρυξη ανοικτής διαγωνιστικής διαδικασίας, με σκοπό την ανάδειξη αναδόχου παροχής υπηρεσιών καθαριότητας και συγκεκριμένα δέκα (10) μήνες πριν από τη λήξη της προηγούμενης σύμβασης. Ωστόσο, λόγω απρόοπτων περιστάσεων που ανέκυψαν στην πορεία και δεν ανάγονται σε υπαιτιότητά της, δεν κατέστη δυνατή η ολοκλήρωσή της εντός του αρχικώς εκτιμώμενου χρονικού πλαισίου. Ειδικότερα, η υποβολή ιδιαίτερα μεγάλου αριθμού προσφορών (άνω των 30), η αποχώρηση μέλους της Επιτροπής Διαγωνισμού λόγω συνταξιοδότησης και ο χρόνος που απαιτήθηκε για την αντικατάστασή του, καθώς και ο αυξημένος διοικητικός φόρτος — ιδίως λόγω της παράλληλης εξέλιξης έτερου ανοικτού διαγωνισμού (υπ' αριθ. Δ.Π.Κ.Υ. Α.Α.Δ.Ε. Α1 1084708 Διακήρυξη) για την κάλυψη αναγκών καθαριότητας σε λοιπά κτήρια ευθύνης της αναθέτουσας, της μετεγκατάστασης υπηρεσιών της, καθώς και της υποχρέωσης άμεσης ενσωμάτωσης και εφαρμογής των διαρθρωτικών αλλαγών που επήλθαν με την έκδοση του νέου Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας¹ (ν.5104/2024 -ΦΕΚ Α' 58/19.04.2024) — επηρέασαν καθοριστικά την ομαλή πρόοδο της διαδικασίας. Περαιτέρω, η ανάγκη αποσαφήνισης των υποβληθεισών προσφορών εξαιτίας ελλειπών ή ασαφών δικαιολογητικών, καθώς και η δυσχέρεια εκφοράς αιτιολογημένης κρίσης ως προς τη συνδρομή ή μη λόγων αποκλεισμού στο πρόσωπο συγκεκριμένου υποψηφίου, κατέστησαν αναγκαία την αποστολή πρόσθετων αιτημάτων προς παροχή συμπληρωματικών διευκρινίσεων και προσκόμιση τεκμηριωτικών εγγράφων, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 102 του ν. 4412/2016. Επιπροσθέτως, η αλλαγή του νομοθετικού πλαισίου και συγκεκριμένα η δημοσίευση της Κοινής Υπουργικής Απόφασης περί "Καθορισμού νομοθετημένου κατώτατου μισθού και κατώτατου ημερομισθίου για τους υπαλλήλους και τους εργατοτεχνίτες όλης της χώρας" (ΦΕΚ Β' 1476/27-03-2025), οδήγησε στην ανάγκη επικαιροποίησης των οικονομικών προσφορών.

6.2. Τα προεκτεθέντα διακωλυτικά γεγονότα, τα οποία έλαβαν χώρα σε συνεχή διαδοχή και ανέτρεψαν τον επιμελή προγραμματισμό της αιτούσας, εμπίπτουν στο εννοιολογικό περιεχόμενο του απροβλέπτου. Η δε καθυστέρηση που προκλήθηκε επηρέασε συνεκδοχικά, καθ' υπέρβαση της απαιτούμενης προβλεψιμότητας, την ομαλή εξέλιξη και έγκαιρη ολοκλήρωση της διαγωνιστικής διαδικασίας. Πλην όμως, η τήρηση των κανόνων υγιεινής στους χώρους αρμοδιότητας της

¹ Ενδεικτικά, με τον ν. 5104/2024 (ΦΕΚ Α' 58/19-04-2024) τέθηκε αποκλειστική προθεσμία για τους διενεργούμενους ελέγχους αρμοδιότητας της ΑΑΔΕ (άρθρο 28), ενώ επίσης εισήχθη η ψηφιοποίηση σχεδόν όλων των διαδικασιών (άρθρα 5, 6, 16, 17 κ.λπ.). Για το σύνολο των αλλαγών πρβλ. και σχετική ανάρτηση στην ιστοσελίδα <https://www.taxheaven.gr/news/67215/sto-fek-o-neos-kfd-nomos-51042024>.

αναθέτουσας, στους οποίους καθημερινά — πέραν του υπηρετούντος προσωπικού — προσέρχεται πλήθος πολιτών προς διεκπεραίωση των υποθέσεών τους, είναι επιτακτική και συνδέεται άμεσα με την προστασία της δημόσιας υγείας. Υπό τις συνθήκες αυτές, η ανάγκη εξασφάλισης αναδόχου παροχής υπηρεσιών καθαριότητας παρίσταται κατεπείγουσα και δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που τάσσουν άλλες διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων, της επισπευσμένης διαδικασίας περιλαμβανομένης. Συναφώς, η ανυπαίτια χρονοβόρα πορεία της εν εξελίξει διαγωνιστικής διαδικασίας, τελεί σε αιτιώδη συνάφεια με την αδυναμία της αναθέτουσας να καλύψει με άλλον τρόπο την άμεση και διαρκή ανάγκη της προς παροχή υπηρεσιών καθαριότητας, δεδομένου ότι η προηγούμενη σύμβαση παροχής των εν λόγω υπηρεσιών έληξε στις αρχές Μαΐου του τρέχοντος έτους.

6.3. Όσον αφορά δε στην ανάθεση της σκοπούμενης σύμβασης στο απολύτως απαραίτητο μέτρο, το χρονικό διάστημα των πέντε (5) μηνών παρίσταται εύλογο, ενόψει του χρόνου που κατά την κοινή πείρα θα απαιτηθεί για την ολοκλήρωση της εν εξελίξει διαγωνιστικής διαδικασίας, δεδομένου ότι εκκρεμεί και το στάδιο του προσυμβατικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω πληρούται η προϋπόθεση ανάθεσης της σύμβασης στο απολύτως απαραίτητο μέτρο (πρβλ. ενδεικτικά Δ19/2023, Δ43/2023, Δ133/2023 Γνώμες της Αρχής).

Σε κάθε περίπτωση, η τήρηση του αναγκαίου μέτρου πρέπει να διασφαλιστεί με τη δέσμευση της αναθέτουσας ότι στη σύμβαση που θα προκύψει από τη διαπραγμάτευση θα περιληφθεί ρητή επιφύλαξη περί αυτοδίκαιης και αζημίως, για την ίδια, λύσης αυτής, εάν σε προγενέστερο χρόνο ολοκληρωθεί η εκκρεμής διαγωνιστική διαδικασία (πρβλ. ενδεικτικά Δ19, Δ43, Δ123, Δ133/2023 και Δ51/2024 Γνώμες της Αρχής).

Με τα δεδομένα αυτά συντρέχουν εν προκειμένω οι προϋποθέσεις εφαρμογής της επικαλούμενης διάταξης του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 και συνακόλουθα η αιτούμενη σύμφωνη γνώμη πρέπει να παρασχεθεί.

Μειοψήφησε το Μέλος Χρυσάνθη Ζαράρη, η οποία διατύπωσε την ακόλουθη γνώμη: "Δύναται, μεν, κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας, να γίνει δεκτό ότι η αξιολόγηση για την ανάθεση υπηρεσιών καθαριότητας σε διαγωνιστική διαδικασία έξι διαφορετικών τμημάτων, όπου υποβλήθηκαν συνολικά περίπου τριάντα (30) προσφορές από επτά (7) διαφορετικούς οικονομικούς φορείς, απαιτεί ικανό χρόνο ολοκλήρωσης, ωστόσο, βάσει των στοιχείων του φακέλου και συγκεκριμένα της χρονικής ροής των ενεργειών αξιολόγησης των υποβληθεισών προσφορών, και δεδομένου του χρόνου έναρξης της διαγωνιστικής διαδικασίας (09.01.2024), δεν προκύπτει ότι οι ενέργειες της αιτούσας διενεργήθηκαν κατά τον συντομότερο κατά τις περιστάσεις χρόνο (πρβλ. ΔΕΑ 1495/2022 σκ.10), ώστε να τεκμηριώνεται η σωρευτική συνδρομή των προϋποθέσεων προσφυγής στην αιτούμενη εξαιρετική διαδικασία (απρόβλεπτη περίπτωση και κατεπείγουσα ανάγκη)". Η γνώμη, όμως, αυτή δεν ίσχυσε.

Συμπέρασμα

Η Επιτροπή αποφασίζει κατά πλειοψηφία:

Την παροχή σύμφωνης γνώμης περί προσφυγής της ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης, κατά το άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, για τη σύναψη σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας σε κτήρια που στεγάζονται οι υπηρεσίες της, για χρονικό διάστημα πέντε (5) μηνών, συνολικής εκτιμώμενης αξίας 168.261,00€ χωρίς ΦΠΑ, λόγω συνδρομής των οικείων προϋποθέσεων.

Αθήνα, 29 Μαΐου 2025

Η Συντάκτης

Η Πρόεδρος

Νικολέτα Κοττά

Ανδρονίκη Θεοδοκάτου